

Utvärdering av 2024 års arbete med RAS för gammel dansk hönsehund

AVEL

Under 2024 registrerades det tre GDH-kullar i Sverige med totalt 27 valpar. Detta är också det totala antalet nyregistrerade GDH i SKK under året då inga nya importers registrerats. Av de 27 valparna är tretton hanhundar och fjorton tikar. När det kommer till antalet importers så är mörkertalet stort, då det är långt ifrån alla som inregistreras i SKK. Det kan alltså ha kommit in nya hundar till Sverige utan att vi känner till dem.

Den genomsnittliga inavelsgraden för de födda valparna låg 2024 på 1,4% beräknat på fem generationer. Detta får anses vara en bra siffra i vår numerärt lilla ras. Denna inavelgrad är även lägre än den genomsnittliga inavelgraden de föregående 5 åren, som är 2,37% (de ligger i intervallet 1,7-3,7%).

Det avelsrådet vill göra alla uppmärksamma på är att vid avel inte enbart titta på inavelsgraden i den individuella parningen (även om den också är viktig!) utan att också ta hänsyn till de eventuella valparnas släktskap med den övriga populationen i framförallt Sverige, men också i övriga Norden. Optimalt är att de valpar som föds i de olika kullarna i Sverige nu, i framtiden skall kunna vara potentiella avelspartners för varandra, utan att inavelsgraden blir för hög.

HÄLSA

HD:

Enligt Svenska Kennelklubbens Avelsdata har fem hundar HD-röntgats under 2024, samtliga svenskfödda men alla med minst en utlandsfödd förälder. Resultatet för dessa hundar var som följer; fyra med C (alla med C+C) samt en med E (E+E). De röntgade hundarna kommer ur tre olika kullar och samtliga är födda 2020 och 2022.

Många olika parametrar spelar in när det kommer till vilken HD-status en hund har (arv står för i genomsnitt ca 25-30%, miljö, ålder, yttre påverkan, som t.ex skador osv, samt foder mm har också inverkan på resultatet). Som jämförelse kan sägas att det under tiden mellan 2019-01-01 - 2024-01-01 har röntgats 29 hundar av rasen. Resultaten har fördelats enligt följande:

A - 5 st
B - 11 st
C - 13 st
D - 0 st
E - 0 st

Det kan vara värt att nämna att resultat sämre än C är ytterst ovanliga och att det under 10-årsperioden innan 2024 endast var en svenskfödd hund som fick ett resultat sämre än C. Detta var en tik som var 4,5 år vid röntgentillfället och fick resultatet D.

Gammel Dansk Hönsehund-klubben
en rasklubb inom
Specialklubb för Kontinentala Fågelhundar (SKF)

Ögon:

Enligt Svenska Kennelklubbens Avelsdata så har en GDH ögonlysts under 2024 med resultatet U.A. Att inte fler hundar blir ögonlysta är inte märkligt då vi idag kan DNA-testa för den ögonsjukdom, PRA (Progressiv Retinal Atrofi), som finns i vår ras.

I vår senaste version av RAS, som i början av 2025 insändes för godkännande, är ett av målen att arbeta för att denna DNA-test skall godkännas av SKK. Detta så att testresultaten kan registreras officiellt på SKK-hunddata. En diskussion har startats med SKK (Svenska Kennelklubben) om hur vi ska gå tillväga för att detta ska kunna bli verklighet.

Av de resultat vi i klubben har mottagit från GDH-ägare är det mycket glädjande att ingen hund har konstaterats vara homozygot bärare av sjukdomen (dvs har sjukdomsanlaget i dubbel uppsättning och således alltså kommer att utveckla sjukdomen).

Tilläggas kan också att vi enligt styrelsebeslut från och med 2024 kräver att båda föräldrarna skall ha känd PRA-status från DNA-test för att kullen skall kunna förmedlas genom klubbens valphänvisning (gäller både från hemsida och valpförmedlare).

Avelsrådet har fått information om PRA-status för samtliga föräldrar till de kullar som registrerades i Sverige under 2024. Ingen av valparna efter dessa tre kombinationer kommer att kunna utveckla sjukdomen, men de kan vara anlagsbärare och det är därför extra viktigt att de och deras eventuella avelspartners blir DNA-testade för PRA innan parning. Detta så att man inte riskerar att para en hund som är bärare med en hund som har PRA eller är bärare, då man riskerar att valparna får PRA och blir blinda när de blivit lite äldre.

Avelsrådet anser att det även fortsättningsvis är viktigt att skriva i vår medlemstidning och på hemsidan om sjukdomen, DNA-testet och om arvsgången samt om möjligheten att DNA-testa sin hund. Detta för att klubbens medlemmar skall ha all relevant och aktuell information i frågan. Framförallt så att vi inte riskerar att man i okunskap parar två otestade hundar, som båda kan vara anlagsbärare, och därmed statistiskt sett kommer att avla avkomma med PRA anlaget i dubbel uppsättning (dvs, valpar som troligtvis kommer att bli blinda som äldre).

Kongenital Myastheni:

Sjukdomen anses idag vara utrotad ur rasen i samtliga länder där den förekommer, men möjlighet att DNA-testa och få resultatet registrerat hos SKK finns fortfarande.

BRUKSEGENSKAPER

Fyra hundar har under året startat på jaktprov (fält och fjäll). De har sammanlagt gjort 14 starter (12 på fält och 2 på fjäll) och samtliga hundar gick till pris vid minst ett tillfälle. Fördelningen av antalet starter och resultat för var hund såg ut som följer:

Gammel Dansk Hönsehund-klubben
en rasklubb inom
Specialklubb för Kontinentala Fågelhundar (SKF)

Hund 1: 1 start i Nkl, 3:e pris

Hund 2: 4 starter i Ekl, 0, 2, 0, 1:a pris

Hund 3: 4 starter i ökl 0, 2, 0, 2:a pris

Hund 4: 5 starter i ökl, 2, 2, 0, 0, 0 pris (de två sista proven var på fjäll och det ena provet med markeringen EFF, Ej För Fågel).

Femton starter gjordes av rasen på viltspårprov (av fem individer). Två av hundarna har uppnått de meriter som krävs för att erhålla titeln Svensk Viltspårchampion.

BPH

Under året har ingen hund genomfört BPH.

I den nya versionen av RAS som ligger för godkännande hos SKF (Specialklubb För Kontinentala Fågelhundar) för att sedan kunna vidareändas till SKK (Svenska Kennelklubben) för slutgiltigt fastställande, finns BPH med som en egen punkt. Detta enligt önskemål från det möte om RAS som hölls vid klubbträffen 2023 och vid årsmötet 2024.

EXTERIÖR

Totalt 43 utställningsstarter gjordes av rasen under 2024. Av dessa var 22 stycken vid internationella utställningar och 21 vid nationella. Könsfördelningen mellan de startande var jämn, 21 hanar och 22 tikar. Övervägande antalet starter gjordes - av naturliga skäl - av svenskägda hundar. Endast två starter gjordes av en individ som varken är född eller ägd i Sverige. Detta var en danskfödd/ägd tik.

Klubben avhöll också en officiell utställning vid träffen i Gammelkroppa som ingår i statistiken för de nationella utställningarna ovan. Här bedömdes 10 individer plus en uppfödargrupp.

Den exteriöra kvaliteten på de svenska hundarna kan jämföras med den i rasens hemland, Danmark.

Sammanställt av GDH-klubbens avelsråd, e.u